

Peyzaj Mimarlığı Eğitiminde "Land Art" Etkisi

Serap Yılmaz¹, Tuğba Düzenli^{2*}, Elif Merve Alpak³

¹ Doç. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, serapyilmaz@ktu.edu.tr

² Doç. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, tugbaduzenli@gmail.com

³ Doç. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, elifmervealpak@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada düşünmenin zenginleştirilmesi ve çeşitlendirilmesi için tüm kabullere karşı çıkış olan Land art akımı bir esin kaynağı ve bir düşünme yöntemi olarak kabul edilmiştir. Land art sanatçıları, sanatlarını müzeler ve galeriler dışına çıkarıp, sergi mekânı olarak tüm dünyayı benimsemişlerdir. Onlar, daha özgürlükçü bir sanat anlayışıyla doğada, uçsuz bucaksız arazilerde yapıtlarını gerçekleştirmiş ve sanatın uygulanışındaki tüm sınırları aşarak sanata yeni anlamlar yüklemişlerdir. Böylece Land Art'la birlikte artık mekan sınırsızdır, her yerdir, dünyadır ve mekan olarak dünyayı düşünen sanatçılar düşüncelerini gerçekleştirebilmek için her türlü nesneyi, mekânı, doğayı kullanabilmektedir. Bu nedenle Land Art için doğanın bizzat kendisinin resim ve heykel olarak yapılmasıdır da denilebilir.

Bu çalışmanın amacı Land art felsefesinin; peyzaj mimarlığı eğitimi için nasıl bir ilham kaynağı olabileceğini kurgulamaktır. Land art felsefesi; öğrencilere peyzajı biçimlendirirken derin bir bakış açısı kazandırabilir ve yaratıcı tasarımlar üretebilmek için düşünme yöntemlerini güçlendirecek yeni yaklaşımlar geliştirilebilir. Bu bağlamda alan plastiğini (alan topoğrafyasını) tasarlamak üzerine yoğunlaşan Çevre Tasarım Proje 1 (ÇTP 1) dersinde, öğrencilere çıkış noktası olarak Land art akımı verilmiştir. Öğrencilerden land art'ı yorumlayarak, kendi tasarım dillerini yaratması istenmiş ve bu arayışları öğretim üyesi tarafından da desteklenmiştir. Dersin sonunda ulaşılması istenen iki amaç öngörülmektedir: bunlarda biri öğrencinin yaratıcı çözümler üretmesi diğeri ise çevreyi tasarlarken işlev ile estetiği birleştirerek tasarım yapabilme yeteneğini geliştirmesidir. Sonuç ürününde öğrenci alan plastiğini, bir sanatçının heykele biçim verisi gibi biçimlendirmekte; hem işlevsel hem de estetik anlayışla biçimlendirdiği sanatsal bir arazi tasarlamaktadır. Peyzaj mimarlığı eğitimi sanatla şekillenen, kendi biçimlerini ve kendi düşünme yöntemlerini yaratabilen bir "tasarlama sanatı" olarak değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Land art, Peyzaj Mimarlığı, Tasarım eğitimi

"Land Art" Effect on Landscape Architecture Education

ABSTRACT

In this study, Land art movement which is against all acceptances is considered as a source of inspiration and a way of thinking in order to enrich and diversify thinking. Land art performers have adopted the whole world as exhibition areas for their art through taking it out of museums and galleries. They have created their works in nature and vast areas with the help of a sense of art which has more freedom, and they have attributed new meanings to art through exceeding all limits in applying art. Therefore, through Land art, spaces are limitless, they are everywhere and they are the earth, and the performers that consider the earth as spaces have the opportunity to use every kind of object, space and nature in order to turn their thought into reality. As a result, Land art may also be defined as drawing and sculpturing the world itself.

The aim of this study is to find out how the Land art philosophy would become a source of inspiration for landscape architecture education. Land art philosophy is likely to enable

students to have a deep perspective while shaping landscape, and new approaches that strengthen the ways of thinking to produce creative designs are likely to be developed. Within this context, in Environmental Design Project 1 (EDP1) course that focuses on designing field plastics (land topography), Land art movement has been introduced to the students as the starting point. They are required to create their own designing language through interpreting Land art, and their efforts have been supported by the instructor. At the end of the course, two objectives are presumed to be achieved: One of these objectives is that the students will be able to have creative solutions and the other is that they will be able to improve their ability to design the environment through combining function and aesthetics. In the final product, the students are able to shape field plastics as if an artist would shape a sculpture and design an artistic land that they have shaped both with a functional and aesthetic perspective. Landscape Architecture education should be considered as a "designing art" that is shaped through art and is able to create its own shapes and ways of thinking.

Key words: Land art, Landscape architecture, Landscape design, Design Education

1. GİRİŞ

Tasarım, birçok kişi tarafından çevreye ya da nesnelerin dış görünümüne estetik katmaya yönelik bir çaba olarak tanımlanır. Elbette ki estetik tasarımın bir yönüdür ancak tasarım bu söylemden çok daha fazlasını ifade eder: tasarım, yaratıcılık düşüncesine dayanan, rutin olmayan, tanımlanmış, açık uçlu problem çözme etkinliğidir (Bonnardel, 2000) ve çok yönlü düşünmeyi, farklı nesneler-kavramlar arasındabağ kurabilmeyi gerektiren bir aktivitedir. Bu nedenle tasarlama süreci; tasarımcının yaratıcılığını, zihinsel düşünce gücünü, tüm duyularının çevreden topladığı verileri ve yeteneklerini bir bütün olarak sentezlendiği bir etkinliktir. Ayrıca tasarım süreci; bir tasarım problemini çözmek için gerçekleştirilmesi gereken çok sayıda faaliyeti kapsayan bir problem çözme eylemi olarak da tanımlanabilir. Ancak tasarım problemini, diğerlerinden ayıran sonsuz çözüme sahip olmasıdır, bu çözümlerden en iyisine ulaşabilmek yaratıcı fikirler üretmekle ilişkilidir. Bu nedenle peyzaj mimarlığı gibi tasarım odaklı eğitim anlayışı benimsemiş bölümlerde yaratıcı tasarımlar üretmek önemlidir. Çünkü yaratıcı tasarım, tasarımcının bilindik kabulleri reddederek, soyutlamalardan, analogilerden beslenerek yeni kavramlar üretebilmesidir. Bu nedenle tasarımcının, tasarım sürecine yaklaşımı ve yaratıcı çözüm arayışı öğrenme sürecinin önemli bir kısmını oluşturur. Tasarımcı; olası çözümleri ortaya koyarak, problemi düşüncesinde daha da netleştirmeyi ve probleme özgün, yaratıcı çözüm aramanın yollarını öğrenir (Cross, 1985). Bu süreçte öğretim üyesi, öğrencilere tasarımın deneysel karakteri hakkında bilgi verir (Dooren vd. 2014). Ancak öğrencilere, bu sürecin belli bir miktarda mistisizm içerdiği ve en iyi çözümlerin, bir tasarım problemi hakkında detaylı düşünmenin yer aldığı çalışmalarla beraber, ilham kaynakları ile desteklenerek meydana geldiğine dair bilgiler de verilmelidir. Çünkü tasarlamak ve tasarlarken yaratıcı çözümlere ulaşabilmek karmaşık bir düşünme etkinliğidir ve çeşitli yollarla desteklenmelidir. Bu çalışmada düşünmenin zenginleştirilmesi ve çeşitlendirilmesi için tüm kabullere karşı çıkış olan Land art akımı bir esin kaynağı ve bir düşünme yöntemi olarak kabul edilmiştir. Land art sanatçıları, sanatlarını müzeler ve galeriler dışına çıkarıp, sergi mekânı olarak tüm dünyayı benimsemişlerdir. Onlar, daha özgürlükçü bir sanat anlayışıyla doğada, uçsuz bucaksız arazilerde yapıtlarını gerçekleştirmiş ve sanatın uygulanışındaki tüm sınırları aşarak sanata yeni anlamlar yüklemiştirler. Böylece Land Art'la birlikte artık mekan sınırsızdır, her yerdir, dünyadır ve mekan olarak dünyayı düşünen sanatçılar düşüncelerini gerçekleştirebilmek için her türlü nesneyi, mekânı, doğayı kullanabilmektedir. Bu nedenle Land Art için "doğanın bizzat kendisinin resim ve heykel olarak yapılmasıdır" da denilebilir (Yağmur, 2016; Kedik, 2010).

2. LAND ART SANAT AKIMI

"Land Art (Arazi Sanatı)" doğanın farklı bir biçimde keşfi ya da doğanın zaman içindeki değişimini konu alan bir sanat anlayışıdır. İnsanların ve maddelerin sömürülmesine karşı; 20. Yüzyıl kentlerindeki inşa etme ve yıkmaya karşı; doğa ve zaman önünde insanın olumsuzluklarına karşı duyulan bir tepkidir. Sanatın uygulama alanını genişletmek

isteyen, sanat pazarına karşı çıkan, galeri ve müzelerin dışında etkinlik gösteren bu eğilim, bölgesel bir ekoloji bilinci ve arkaik kültürlerin yeniden keşfi ile de ilgilidir. Bu yönüyle Minimal Sanat'ın teknolojik biçimciliğine karşı olan "Arazi Sanatı", doğanın gizemine yeniden dönüşü destekler (Kılıç, 2013; Duyuler, 2014). 1960'lı yılların sonlarında ABD'de gelişmiş ve 1970'li yıllarda Avrupa'ya yayılan Arazi Sanatı, bu dönemde geçerlilik kazanmış ekolojik akımlara gönderme yapmaktadır (Wallis, 1998). Bir peyzaj denemesi olarak da görülen Land Art çalışmalarının geleneksel ya da modernist anlamda salt heykel disiplini altında değerlendirmek mümkün değildir. Onlar, 1960'lı yılların sosyal ve siyasal şartlarının oluşturduğu atmosferde plastik sanatları yeni bir bakış açısıyla yorumlayan yaklaşımın ürünleridir. İzleyicide alışılmışın dışında tepkiler oluşturan Land Art sanatçıları, daha özgürlükçü bir sanat anlayışıyla doğada, uçsuz bucaksız arazilerde yapıtlarını gerçekleştirmişlerdir (Yağmur, 2016). Land Art sanatçıları, eserleri ile doğaya olan yönelişi ortaya koymuştur. Böylece geçmişten bu yana sanatında doğadan esinlenen sanatçı, Land Art ile doğa ve kendisi arasındaki mesafeyi kaldırarak, doğanın içinde yer almıştır. Land Art; yeryüzündeki alanları tuvale, doğadaki maddeleri (taş, toprak, ağaç vs.) ise, fırça ve boya gibi kullanarak sanatsal bir dile dönüştürür (Taştan, 2016) ve çevreci bir sanatsal üslup ile geniş doğa alanlarının özelliklerini göz önünde bulundurularak, sanatçıların kendi özgün yaklaşımlarıyla şekillendirip izleyicisine sunma imkanı sağlamıştır (Yağmur, 2016; Ertekin ve Çorbacı, 2015). Bu özelliği ile Land Art diğer akımlardan ayrılır. Arazi sanatının ortaya koyduğu eserlerin birçoğu izleyicinin gidip göremeyeceği yerlerde gerçekleştirilen ve kuşbakışı kavranabilen biçimlemelerdir. Bu nedenle eserlerin izleyiciyle buluşmasının tek yolu olan fotoğraf ve video, onların kalıcı da olmasını sağlamaktadır (Yaman vd., 2012). Bu özellikleri dışında arazi sanatının ortaya koyduğu yapıtları diğer sanat eserlerinden farklı kılan;

- Doğaya insanın kalıcı katkısını amaçlamak yerine doğanın içinde insanın ve bütün canlıların geçiciliğini, doğadaki değişimi simgelemeleri (Kılıç, 2013; Düzenli ve Alpak, 2016) ve
- Çevreden bağımsız bir sanat nesnesi değil, mekânın niteliklerini kullanıp irdeleyen ve izleyici-mekan ilişkisinin temel bir gereklilik olduğu bir sanatsal ifade biçimi olmalarıdır (Güler, 2006).

Arazi sanatının önemli sanatçıları arasında Richard Long, Andy Goldsworthy, Christo, Jeanne-Claude, Robert Smithson, Alice Aycock, Nancy Holt, Mary Miss, Michael Singer, Mel Chin ve James Turrell sayılabilir. Bu sanat anlayışının temel özellikleri de şu şekilde sıralanabilir (Duyuler, 2014; Yaman vd., 2012; Kilimci, 2012).

- Sade, geometrik biçimlerin kullanılır.
- Eserlerin oluşturulmasında taş, toprak gibi doğal ve atık malzemeleri kullanılır,
- Eserlerin gelip geçici olması: sanat eseri zaman içinde gözden kaybolursa da sanat, asla kaybolmaz. Çünkü sanat eserleri fotoğraf ve videolarla kayıt altına alınır.
- Doğanın tahribatına karşı çevre bilincine farkındalık oluşturulur.
- Sanatçıların çalışma alanının doğa olması: doğa, kendine dönük bu müdahaleleri ya da formları zaman içinde kendine katar ve dönüştürür.
- Arazide üretilen eserlerin doğa ile yakın ilişkili ve iç içe olması ve bu bağlamda sanatçının doğada bıraktığı iz; onun eserini ortaya çıkarır.
- Sanat eserinin alınıp satılmasına karşı tutum ve
- Sanat eserlerini müze ve galerilerin seçkin tavrına tepki göstererek alternatif mekânlarda (terk edilmiş binalar, sokaklar, doğa gibi...) sergilemeleridir.

Arazi sanatının çıkışını ve dünyaya vermek istediği mesaj Arazi sanatının önemli temsilcilerinden biri olan Andy Goldsworthy sanat anlayışını ile özetlenebilir. Ona göre Land Art: "doğadaki kendi yerini ve sürecini, doğanın süreçleriyle anlamaya çalışan onunla bütünleşen, doğada geçici zararsız dokunuşlarla ilerlemeyi tercih etmektir" (Aydın ve Zümrüt, 2013). Sanatçının malzemesi doğa, çalışmalarına hayat veren ise mevsimsel süreçlerdir. Ortaya koyduğu eserlerde amaç; estetik bir kaygıyla, doğaya fakındalık sağlamak, düşündürmek ve hissettirmektir (Aydın ve Zümrüt 2013).

3. LAND ART SANATI ve PEYZAJ MİMARLIĞI

Peyzaj mimarlığı ile doğrudan ilişki içinde olan arazi sanatı, peyzaj mimarisinin gelişmesiyle güçlenmiş ve peyzaj tasarımlarını da güçlendirmiştir (Kurtaslan, 2016). Peyzaj mimarlığı, sanatın dışında tutulamaz çünkü peyzaj mimarı kendi tasarımını yaratırken sanatsal bakış açısını, ilkeleri ve öğeleri kullanabilen kişidir.

Peyzaj mimarlığı da Land art sanatçıları gibi doğayı sadece maddi değil, aynı zamanda "özne" "zaman" ve "mekân" olarak ele alırlar. Land art sanatçıları ve peyzaj mimarları arasında çevresel duyarlılık, zaman ve mekanın önemi ve yaratıcı süreç ile sağlanan güçlü bir bağ vardır. Çünkü peyzaj mimarı da bir land art sanatçısı gibi tasarımlarında çevresel duyarlılığa, zamanın getirdiği değişimlere, yaratıcı sürece ve mekanın özelliklerine önem vermeli, tasarımlarını bu şekilde yönlendirmelidir. Böylece ekolojik dengeyi bozmadan bireyin kullanımına olanak tanıyan tasarımlar üretebilirler (Parent, 2007). Land art bakış açısı ile insanın algısına ve kullanımına sunulan tasarımlarda yeni yollar yaratarak, peyzaj mimarlığı disiplini içinde yeni bir tasarım dili geliştirmesi sağlanabilir. Böylece peyzaj mimarları sanat, tasarım ve çevre sorumlulukları arasında denge kuran kişiler (Büyükgökçe, 2011) ve tasarımcılar olabilir.

Peyzaj mimarları özellikle arazi sanatçılarından yaratıcı süreç hakkında birçok şey öğrenebilir. Arazi sanatçılarının yaratıcı süreçleri; zengin, çeşitli, derin ve kişiseldir ancak tasarım projelerinde uygulanabilir niteliktedirler (Parent, 2007). Şöyleki; Long, estetik anlayışı pekiştirmek için bir peyzajın içinde gezinmenin önemini vurgular; Goldsworthy, bir mekânın içerdiği materyaller ve formların tasarım için bir ilham kaynağı olacağını ifade eder. Hatta Goldsworthy doğal süreçleri taklit eder ve bu nedenle Onun dokunuşu doğanıninkine benzer. Goldsworthy'nin bir sonraki çalışmalara temel oluşturması için doğaya ilişkin gözlemleri, düşünceleri ve çizimleri not etmenin yararını da vurgular (Hunt, 1999; Tarakçı Eren vd., 2018); Christo ve Jeanne-Claude'ın ise bir yerin defalarca çalışılmasının o yeri tanımak ve estetiğini geliştirmek için önemli olduğunu anlatır. Christo's ve Jeanne-Claude'ın yaratıcı süreci, peyzaj mimarlarına, halkla bağlantı kurmanın, tasarlanan herhangi bir alanın başarısı için gerekli olduğunu öğretir ki bu yaşayan, tercih edilen peyzajlar üretmek açısından son derece önemli bir öğretilerdir. Bir peyzaj tasarımının her aşamasında kullanıcıların istek ve ihtiyaçlarını dinlemek; bir mekanın iyi kullanılıp kullanılmayacağını ve mekana olan bağlılığın artacağı olasılığını güçlendirir. Bu da tasarlanan kamusal alanın görünürlüğünü, kullanımını, bakımını ve finansmanını artırır (Parent, 2007).

Peyzaj mimarları, land art sanatçılarından doğaya zarar vermeden doğayı insanın kullanımına nasıl açacağına ilişkin fikirler alabilir. Bu fikirlerle tasarlanan peyzaj, izleyene, doğayı farklı açılardan düşünme, anlama ve duyumsama olanakları sağlayacaktır. Bu farkındalıkla; "izleyen, yani doğanın bir parçası olan insan, kendi doğal varlığını daha çok sorgulayacak ve tanıyacaktır" (Duyuler, 2014).

Bu düşünceler ışığında, çalışmanın amacı; Land art felsefesinden yola çıkarak peyzaj mimarlığı eğitimi için nasıl bir ilham kaynağı olabileceğini kurgulamaktır. Land art felsefesi; öğrencilere peyzajı biçimlendirirken derin bir bakış açısı kazandırabilir ve yaratıcı tasarımlar üretebilmek için düşünme yöntemlerini güçlendirecek yeni yaklaşımlar geliştirilebilir. Dersin sonunda ulaşılması istenen iki amaç öngörülmektedir:

1. Öğrencinin yaratıcı çözümler üretmesi ve
2. Öğrencinin çevreyi tasarlarken işlev ile estetiği birleştirerek tasarım yapabilme yeteneğini geliştirmesidir.

4. TASARIM EĞİTİMİ ve ÇEVRE TASARIM STÜDYOSU

Tasarım eğitimi, öğrencilere nasıl tasarlanacağını veya kendi tasarım yöntemlerini nasıl keşfedeceklerini öğretmeyi amaçlar (Ulusoy, 1999). Çevre tasarım stüdyoları, peyzaj mimarlığı eğitimi oluşturan; karar verme, mekân tasarlama ve insan aktivitelerini organize etmek gibi kavramların tamamının bir bütün olarak ele alındığı (Rodlek ve Steiner, 1998) ve peyzaj mimarlığı eğitiminin ana omurgasının oluşturulduğu derslerdir.

Tasarım stüdyosu, öğrencilerin tasarım fikirlerini kavraması, sunması ve savunması, mimari beceri ve teknikleri kazanması gereken bir yeri temsil eder (Casakin, 2004). Stüdyo ayrıca, edinilen bilgiye dayanarak bir mekanın anlaşılmasını, algılanmasını, inşa edilebilmesini ve çizim diliyle ifade edilmesini sağlar. Stüdyonun tasarım eğitiminin üç temel yönünü öğretme görevi vardır: zihinde tasarlanana görselleştirmek, temsil etme ve mimari olarak düşünebilme yeteneklerini kazandırmaktır.

Çalışmaya konu olan çevre tasarım proje 1 stüdyosu öğrencilerin tasarlamayı ve yaratıcı süreci öğrenmeye başladığı en önemli yerdir. Çünkü bu ders kapsamında bütün derslerden elde edilen bilgiler ile yaratıcılık üzerine kurgulanan problem çözme becerisinin sentezi yapılır. Bu nedenle ders kapsamında öğretim üyesi tarafından öğrenciler, hem bilgileri ile verilen probleme çözüm önerileri getirmeleri hem de bu çözüm önerilerinde yaratıcı kapasitelerini kullanmaları için teşvik edilir. Böylece öğrencinin hem yaratıcı hem de entelektüel kapasitesini kullanması için bir ortam sağlanır.

Bu çalışma, KTÜ Peyzaj Mimarlığı Bölümünde 1. Sınıf II. Döneme ait çevre tasarım stüdyosunda (ÇTP1) gerçekleştirilmiştir. Alan plastiğini (alan topoğrafyasını) tasarlamak üzerine yoğunlaşan Çevresel Tasarım Proje 1 (ÇTP1) stüdyosunda, tasarım problemi "su kıyısı tasarlama" olarak belirlenmiş ve öğrencilere çalışma alanı olarak herhangi bir su kıyısı verilmiştir. Onların yaratıcılıklarını geliştirmek amaçlandığı için, alanın ölçüleri ve su kıyısında olması dışında öğrencileri kısıtlayan hiçbir şey yoktur. Ancak öğrencilerin yaratıcılığına katkı sağlayacağı düşünüldükçe, onlara çıkış noktası olarak Land art akımı verilmiştir. Öğrencilerden land art'ı yorumlayarak, kendi tasarım dillerini yaratması istenmiş ve bu arayışları öğretim üyesi tarafından da desteklenmiştir. Bu nedenle öğrencilere verilen alanı istedikleri gibi biçimlendirme olanağı verilir. Bu süreç, 12 haftalık zamanı kapsar ve stüdyo dersi haftada iki kez dörder saatten oluşur. Ders sırasında öğrenciler çalışmalarını sunar ve öğretim üyesi ile tartışır, kritik alırlar.

Bu kapsamda dersin işleyişi şu şekilde planlanmıştır:

I. Aşama	Analiz ve bilgilendirme	• Çalışma alanı 1/100 ölçekli 35x50 cm olarak belirlenir. • Öğretim üyesi tarafında su kıyısında yapılacak ihtiyaç-etkinliklerin ilişkin bil verilmesi • Öğretim üyesi tarafından öğrencilere Land art hakkında bilgi verilmesi ve bundan nasıl özgün fikirler üretilebilecekleri; nasıl yararlanacakları hakkında bilgilendirmesi
II. Aşama	Araştırma	• Öğrencilerin Land art sanat akımını detaylı bir şekilde araştırması ve kendi projeleri için çıkarımlar sağlaması
III. Aşama	Etkinlik-mekan ilişkisinin kurgulanması	• Öğrenciler, seçtikleri etkinlik türüne uygun biçimsel ve karakteristik özelliklerini tanımlar. Öğrenciler bu etkinliklerin gerçekleşeceği mekanları tanımlayan topoğrafyayı bir sanatçı gibi biçimlendirir ve süreç maket üzerinde gerçekleştirir. Bu aşamada öğrencinin yaptığı her maket bir sonrakinin oluşturur ve her maketteki biçim arayışı diğerinden daha karakteristik çizgilere sahip olması amaçlanır.

Öğrencilerin izlediği tasarım süreci ise şöyledir:

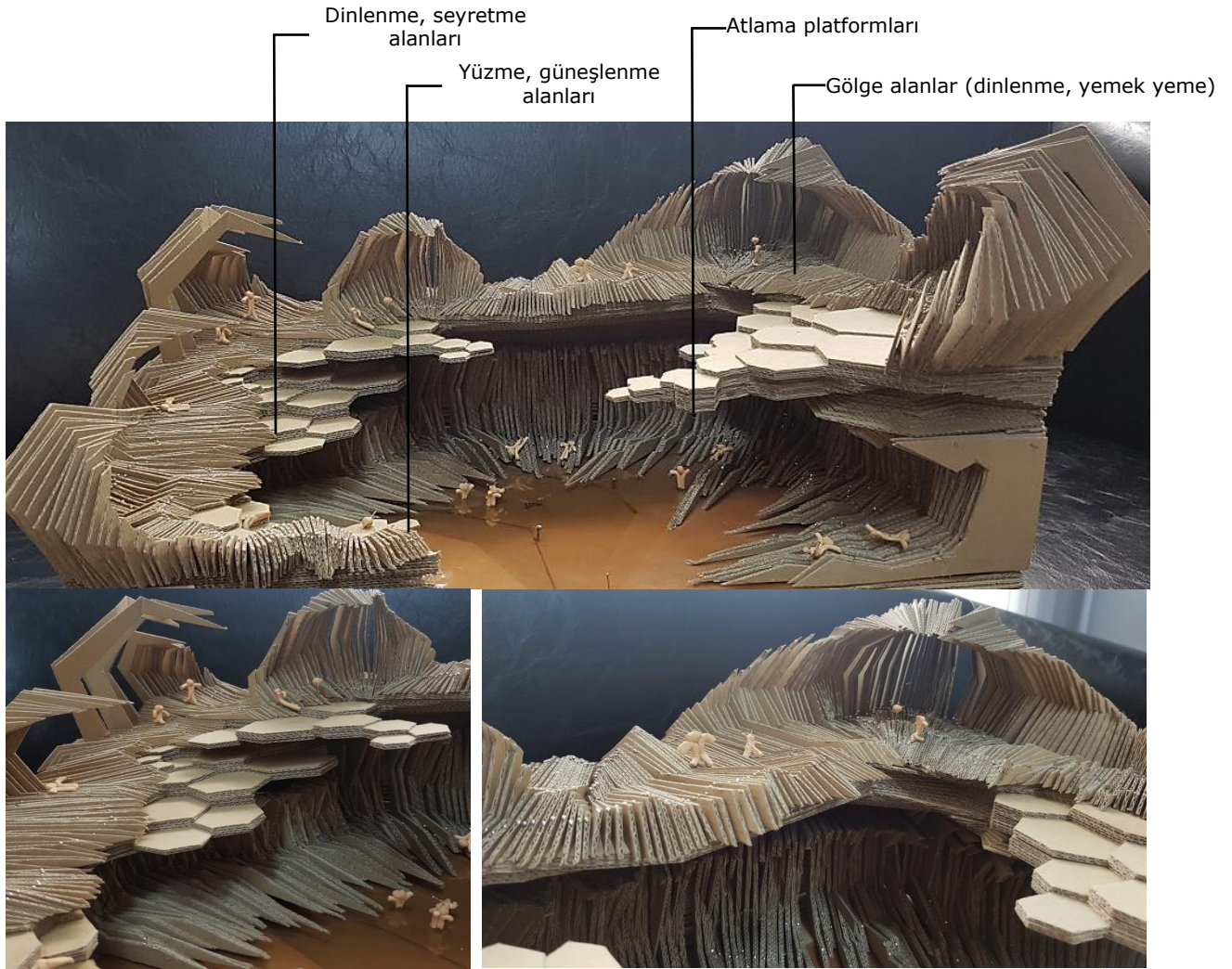
Nasıl bir su kıyısı?	Doğal-yapay Biçimsel karakteri
Hangi etkinlik yapılacak?	Kullanıcı Etkinlik (ana etkinliği destekleyen alt etkinlikler) Mekan
Land Art'dan elde ettiği çıkarımlar nelerdir?	Doğanın içerdiği materyaller ve formların tasarım için bir ilham kaynağı olabilir. Doğadaki hareketlerin benzerleri ile tasarım yapıldığında tasarlanan peyzajın biçimleri doğanıninkine benzer olabilir. Doğadaki çizgilerle tasarım yapmak, doğal yapının bozulmasını azaltarak ekolojik bilinçlenmeye katkı sağlar.

Bu düşünceler ile öğrenciler yapacağı ana etkinliği tanımladı ve tasarım yaklaşımını belirledi: tasarlayacakları arazinin topoğrafyasını o şekilde biçimlendirdiler ki çeşitli etkinlikler (oturma, seyretme, dinlenme, yüzme vb.) için mekan oluşturdular. Bu tasarlanan topoğrafyanın işlevsel, estetik ve doğal çizgiler içermesi öğrencinin başarı düzeyinin göstergesi olarak kabul edildi ve bu yaklaşım, tasarımda elde ettikleri sonuç ürününün Land Art çıkarımlarıyla örtüşmesini sağladı.

5.BULGULAR

Öğrenci 1

Kullanılan biçimler	Kırıklı ve altıgen formlar
Kurgulanan ana etkinlik	Kamp yapma
Kurgulanan alt etkinlikler	Yüzmek, dalmak, atlama, güneşlenmek, yemek yemek, dinlenmek, seyretmek
Estetik ve işlev	Arazinin topoğrafyası çeşitli etkinliklere olanak sağlarken estetik (topoğrafya doğada olduğu gibi form açısından armoni; ölçü açısından kontrastlar içererek başarılı bir kompozisyon oluşturmaktadır.) olarak da başarılıdır.

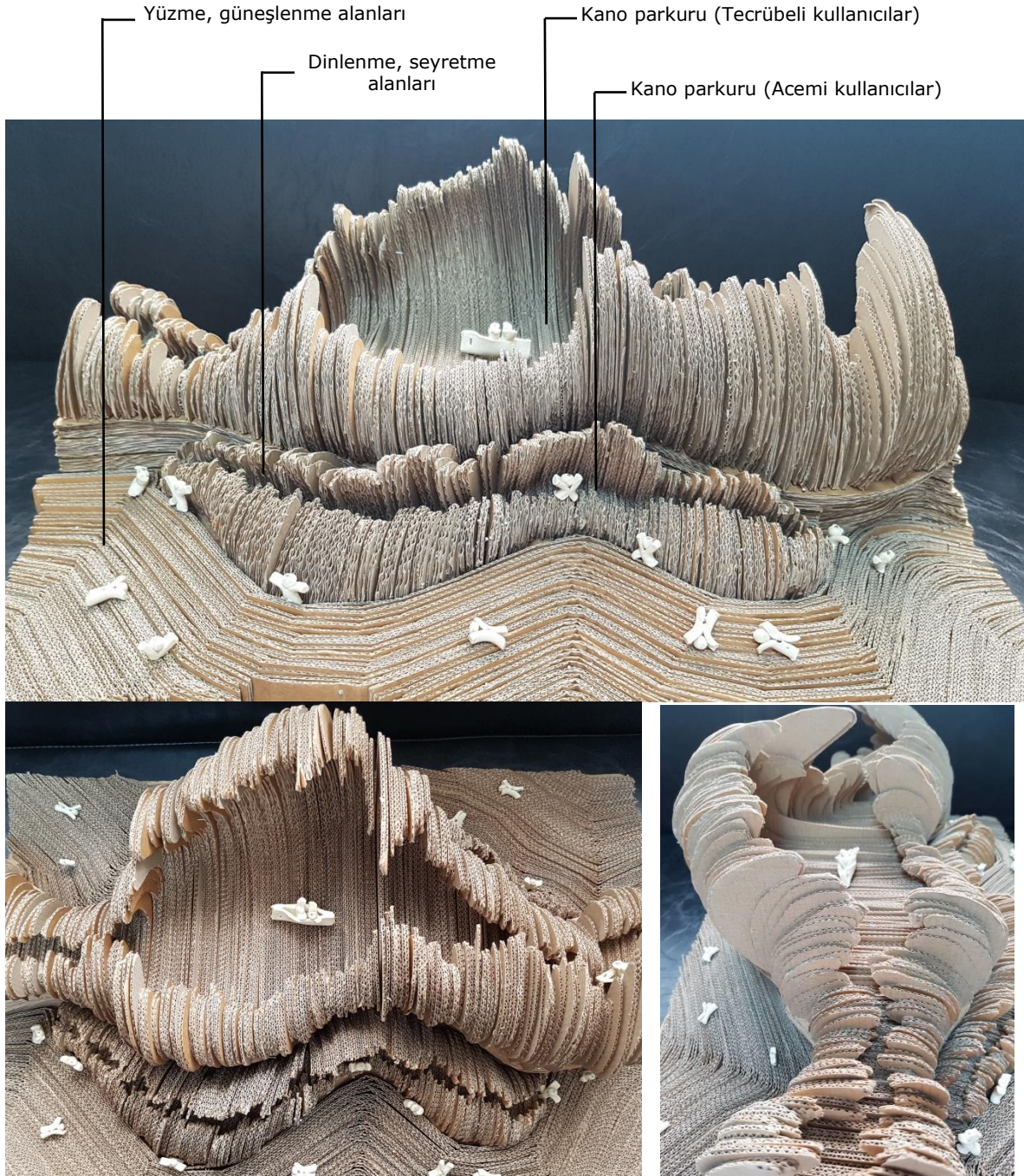
Şekil 1. 1 nolu öğrencinin çalışmasına ilişkin bulgular

Öğrenci 2

Kullanılan biçimler	Dairesel formlar
Kurgulanan ana etkinlik	Kano yapmak
Kurgulanan alt etkinlikler	Yarışmak, yemek yemek, yüzmek, dinlenmek, seyretmek, fotoğraf çekmek

Estetik ve işlev

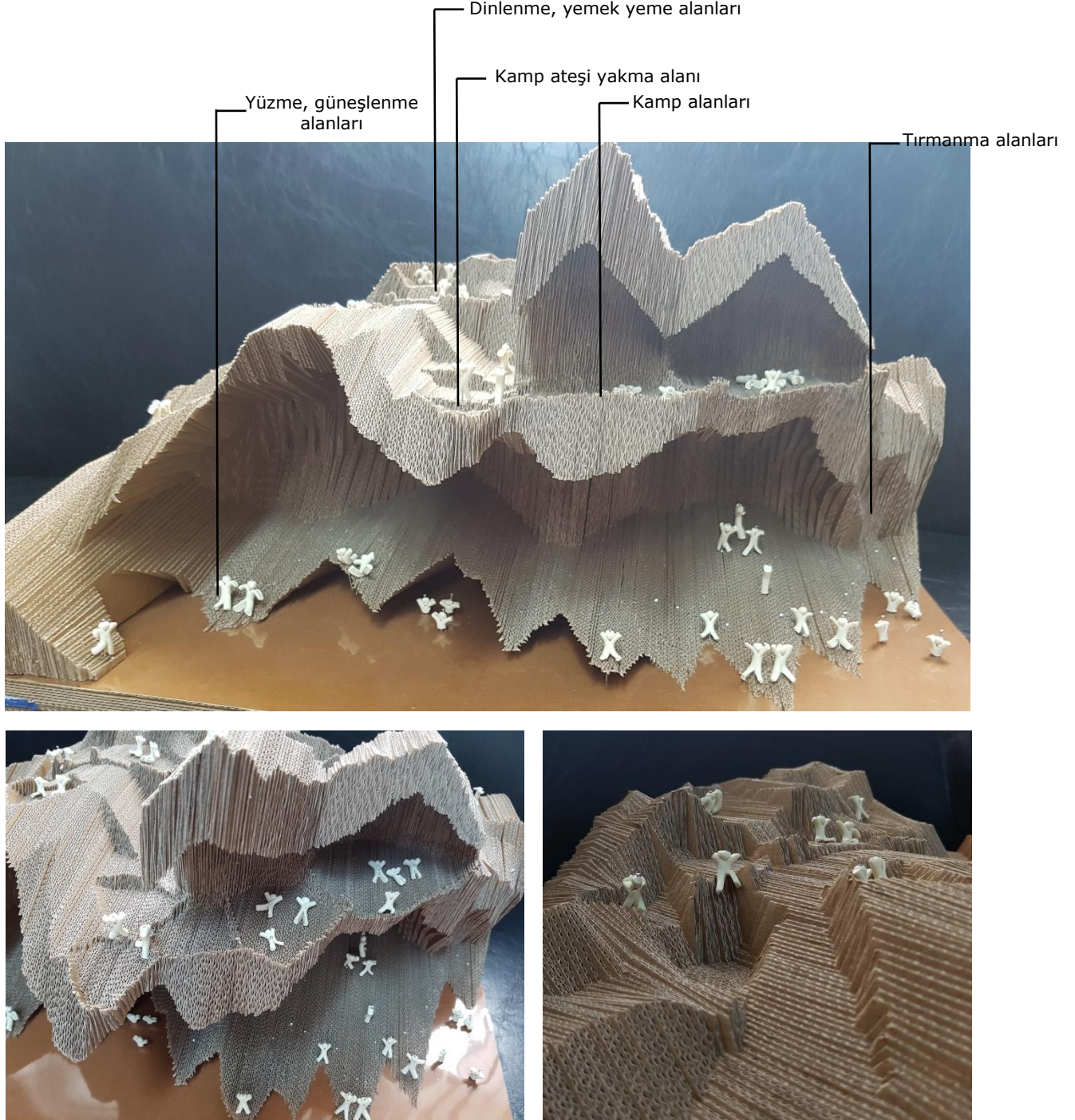
Arazinin topoğrafyası çeşitli etkinliklere olanak sağlarken estetik (topoğrafya doğada olduğu gibi form açısından armoni; ölçü açısından kontrastlar içererek başarılı bir kompozisyon oluşturmaktadır.) olarak da başarılıdır.

Şekil 2. 2 nolu öğrencinin çalışmasına ilişkin bulgular

Öğrenci 3

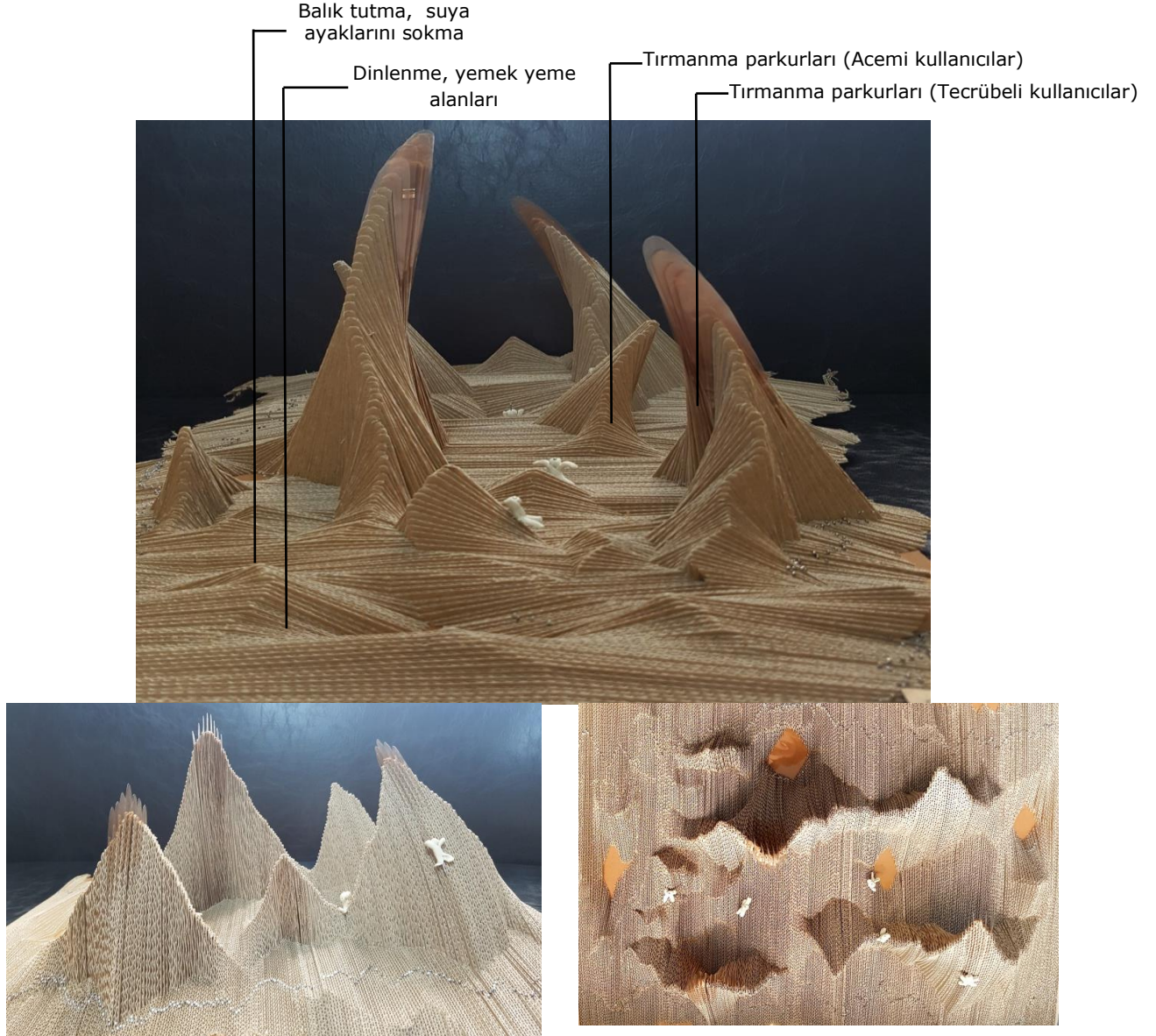
Kullanılan biçimler	Kırıklı formlar ve altıgen çukurlar
Kurgulanan ana etkinlik	Kamp yapma
Kurgulanan alt etkinlikler	Yüzmek, güneşlenmek, yemek yemek, dinlenmek, seyretmek, kamp ateşi yakmak
Estetik ve işlev	Arazinin topoğrafyası çeşitli etkinliklere olanak sağlarken estetik (topoğrafya doğada olduğu gibi form açısından armoni; ölçü açısından kontrastlar içererek başarılı bir kompozisyon oluşturmaktadır.) olarak da başarılıdır.

Şekil 3. 3 nolu öğrencinin çalışmasına ilişkin bulgular

Öğrenci 4

Kullanılan biçimler	Eğrisel formlar
Kurgulanan ana etkinlik	Tırmanmak
Kurgulanan alt etkinlikler	Yarışmak, yemek yemek, dinlenmek, seyretmek, gölette balık tutmak, suya ayaklarını sokmak
Estetik ve işlev	Arazinin topoğrafyası çeşitli etkinliklere olanak sağlarken estetik (topoğrafya doğada olduğu gibi form açısından armoni; ölçü açısından kontrastlar içererek başarılı bir kompozisyon oluşturmaktadır.) olarak da başarılıdır.

Şekil 4. 4 nolu öğrencinin çalışmasına ilişkin bulgular

Sonuç ürünleri değerlendirildiğinde; öğrencilerin alan plastiğini, bir sanatçının heykele biçim verşi gibi biçimlendirmekte; hem işlevsel hem de estetik olan sanatsal bir arazi tasarladığı görülmektedir. Öğrenci ihtiyaç-etkinlik-mekan ilişkisini iyi kurguladığı, doğadaki formlara benzer tasarım yaklaşımı sergilediği ve kurguladığı tasarımda yapay elemanlar kullanmayı ön görmediği belirlenmiştir. Öğrenciler, gölge alanlar, dinlenme alanları, güneşlenme alanları gibi mekanları topoğrafyayı biçimlendirerek oluşturmaktadırlar. Bu Çevresel Tasarım Proje 1 stüdyosunda öğrenci; Land Art sanatçısı gibi yeryüzündeki topoğrafyayı kullanarak sanatsal bir dile dönüştürmüş, çevreci, içinde

etkinlikler barındıran ve kendi özgün yaklaşımlarıyla tasarımlarını şekillendirip kullanıcısına sunabileceğini öğrenmiştir.

Bu çalışmanın sonucunda, peyzaj mimarlığı eğitimi sanatla şekillenen, kendi biçimlerini ve kendi düşünme yöntemlerini yaratabilen bir "tasarlama sanatı" olarak değerlendirilmelidir.

6. SONUÇLAR

Sonuç ürünü değerlendirildiğinde; öğrencilerin alan plastiğini, bir sanatçının heykele biçim verisi gibi biçimlendirmekte; hem işlevsel hem de estetik olan sanatsal bir arazi tasarladığı görülmektedir. Öğrenci ihtiyaç-etkinlik-mekan ilişkisini iyi kurguladığı, doğadaki formlara benzer tasarım yaklaşımı sergilediği ve kurguladığı tasarımda yapay elemanlar kullanmayı ön görmediği belirlenmiştir. Öğrenciler, gölge alanlar, dinlenme alanları, güneşlenme alanları gibi mekanları topoğrafyayı biçimlendirerek oluşturmaktadırlar. Bu Çevresel Tasarım Proje 1 stüdyosunda öğrenci; Land Art sanatçısı gibi yeryüzündeki topoğrafyayı kullanarak sanatsal bir dile dönüştürmüş, çevreci, içinde etkinlikler barındıran ve kendi özgün yaklaşımlarıyla tasarımlarını şekillendirip kullanıcısına sunabileceğini öğrenmiştir.

Bu çalışmanın sonucunda, peyzaj mimarlığı eğitimi sanatla şekillenen, kendi biçimlerini ve kendi düşünme yöntemlerini yaratabilen bir "tasarlama sanatı" olarak değerlendirilmelidir.

KAYNAKLAR

- Aydın, İ., Zümrüt, Y. (2013). Doğa ve Sanat Ekseninde Farklı Yaklaşımlar. *Anadolu Üniversitesi Sanat & Tasarım Dergisi*, 4(4).
- Bonnardel, N. (2000). *Towards understanding and supporting creativity in design: analogies in a constrained cognitive environment*. Knowledge-Based Systems, 13, 505-513.
- Wallis, B. (1998). Land and environmental art (pp. 257-58). J. Kastner (Ed.). London: Phaidon Press.
- Büyükgökçe, Z. (2011). Influences of Land Art On Contemporary Landscape Design. İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Casakin, H. (2004). *Metaphors in the design studio: Implications for education*. In DS 33: Proceedings of E&PDE 2004, the 7th International Conference on Engineering and Product Design Education, Delft, the Netherlands, 02-03.09. 2004, 265-273.
- Cross, N. (1985). Styles of learning, designing and computing, *Design Studies*, 6:(3), 157-162.
- Dooren, E. Boshuizen, J. Van Merriënboer, T. Asselbergs, and M. van Dorst, (2014). Making explicit in design education: Generic elements in the design process, *International Journal of Technology and Design Education*, 24(1); 53-71.
- Duyuler, M. (2014). *Heykel Sanatında Gereç Olarak Doğa*. Sanatta Yeterlik Sanat Çalışması Raporu, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Heykel Anasanat Dalı, Ankara, 80s.
- Düzenli, T., Alpak, E. M. (2016). Peyzaj Mimarlığı Eğitiminde Doğaya Öykünme Yaklaşımının Yaratıcılık Üzerindeki Etkisi. *Mimarlık ve Yaşam Dergisi*, 1(1), 13-21.
- Ertekin, M., Çorbacı, (Ö. L. 2018). Environmental Design Art in Seljuks, " *Journal of Scientific and Engineering Research* , 5, 122-126.
- Güler, Ö. K. (2006). Çağdaş Sanata Mekan Bağlamında Bir Bakış. *Tasarım+ Kuram Dergisi*, 10(17), 39-53.
- Hunt, J. D., (1999). Foreword. Weilacher, *Between Landscape Architecture and Land Art*.
- Kedik, A. S. (2010). Richard Long: Bir Yürüyüşün İma Ettikleri, *Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 5, 107 120.
- Kılıç, A. (2013). "Arazi sanatı" insanların ve doğanın sömürülmesine karşı mesajlar veriyor, *Bilişim Dergisi*, 158, 98-109.
- Kilimci, P. (2012). *Anish Kapoor'un mekan ve malzeme anlayışı* (Master's thesis, Işık Üniversitesi).

- Kurtaslan, B. O. (2016). Land Art as a Contemporary Remark on Forming the Landscape. *Environmental Sustainability And Landscape Management*, 396-410
- Parent, K. (2007). *Repositioning: Land Art and Its Connection to Landscape Architecture*. Doctoral dissertation, University of Georgia.
- Rodiek, J. E., Steiner, F. R. (1998). Special Issue: Landscape architecture research and education. *Landscape and Urban Planning*, 42(73), 74.
- Tarakci Eren, E., Düzenli, T., Yılmaz, S. (2018). Comparison of the Use of Conventional and Digital Visualization Technologies in Environmental Design Education. *Croatian Journal of Education: Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje*, 20(4), 1149-1171.
- Ulusoy, Z. (1999). To design versus to understand design: the role of graphic representations and verbal expressions. *Design Studies*, 20(2), 123-130.
- Yağmur, Ö. (2016). Doğayı Şekillendiren Sanat: Land Art. *İdil*, 5 (27), s.1977-1988.
- Yaman, İ. Ş., Ekim, T., Sungur, S., Özer, C. (2012). *Çağdaş Dünya Sanatı*, 12. Millî Eğitim Bakanlığı yayınları, Birinci baskı, Ankara.